

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 773/06
17.10.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović, Jasminke Stanojević, Mirjane Grubić i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici iz radnog odnosa tužilje AA, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog "BB", radi poništaja odluke i zasnivanja radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužilje izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.I br.1765/04 od 25.11.2005. godine, u sednici održanoj na dan 17.10.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJU SE presude Okružnog suda u Beogradu Gž.I br.1765/04 od 25.11.2005. godine i Četvrtog opštinskog suda u Beogradu P.1.br.1040/01 od 30.10.2003. godine u stavu II izreke i usvaja tužbeni zahtev, pa se poništava rešenje tuženog br. 01-12112 od 19.12.2001. godine o prestanku faktičkog rada (stav II izreke).

UKIDAJU SE presude Okružnog suda u Beogradu Gž.I br.1765/04 od 25.11.2005. godine i Četvrtog opštinskog suda u Beogradu P.1.br.1040/01 od 30.10.2003. godine u stavu I izreke u delu u kome je odbačena tužba u delu zahteva da se tuženi obaveže da sa tužiljom zasnjuje radni odnos na neodređeno vreme i da se tuženi obaveže da tužilju rasporedi na poslove u okviru njene stručne sprema i u stavu III izreke u pogledu odluke o troškovima parničnog postupka i predmet u tim delovima vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Četvrtog opštinskog suda u Beogradu P.1.br.1040/01 od 30.10.2003. godine, stavom prvim izreke, odbačena je tužba u delu u kome je tužilja tražila da se tuženi "BB" obaveže da sa tužiljom zasnjuje radni odnos na neodređeno vreme i da se tuženi obaveže da tužilju rasporedi na poslove u okviru njene stručne sprema, stavom drugim izreke, odbijen tužbeni zahtev u delu u kome je tražila da se poništi rešenje tuženog o prestanku faktičkog rada br. 01-12112 od 19.12.2001. godine i stavom trećim izreke, odbijen zahtev tužilje za naknadu troškova parničnog postupka.

Okružni sud u Beogradu presudom Gž.I br.1765/04 od 25.11.2005. godine, odbio je kao neosnovanu žalbu tužilje i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv pravosnažne presude donete u drugom stepenu blagovremeno je izjavila reviziju tužilja pobijajući je zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane presude na osnovu čl. 386. ZPP, ("Službeni list SFRJ", br. 4/77... "Službeni list SRJ", br. 15/98 i 3/02), koji se na konkretan slučaj primenjuje na osnovu ovlašćenja iz čl. 491. st. 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004) Vrhovni sud je našao da je tužiljina revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, rešenjem generalnog direktora tuženog od 19.12.2001. godine tužilji je prestao faktički rad kod tuženog na radnom mestu referent I grupe u finansijskim poslovima u Odeljenju knjigovodstva obračuna saobraćaja. Tužilja je kod tuženog zasnivala radni odnos na određeno vreme na osnovu javnog oglasa po odluci Komisije za radne odnose tuženog od 14.7.1989. godine i rešenja direktora tuženog od 11.9.1989. godine na radnom mestu kontiste radi zamene odsutne radnice VV do njenog povratka sa bolovanja. Po povratku VV sa porodiljskog odsustva, tužilja je nastavila da radi kod tuženog i rešenjem o raspoređivanju od 19.3.1993. godine raspoređena na poslove referenta I grupe čime je samo promenjen naziv radnog mesta na kome je prvobitno zasnivala radni odnos, dok je sadržina poslova ostala neizmenjena. Ovim rešenjem je konstatovano da tužiljin raspored traje do povratka VV na rad iako je VV u vreme donošenja tog rešenja radila kod tuženog. Po povratku sa porodiljskog odsustva zaposlena VV dana 26.2.1990. godine neprekidno je radila do donošenja osporene odluke o prestanku faktičkog rada tužilje i nastavila da obavlja poslove radnog mesta referenta kontiste, odnosno referenta I grupe, a po njenom povratku na rad broj izvršilaca na radnom mestu referetna kontiste je povećan za jednog izvršioca.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su zaključili da je tužilja radni odnos zasnivala na osnovu čl. 19.Zakona o radnim odnosima ("Službeni glasnik SRS", br. 37/86) do povratka odsutnog radnika. Povratkom odsutnog radnika VV na rad tužilji je prestao rad tako da je svaki dalji rad kod tuženog bio faktički rad a ne radni odnos. Zbog toga je, po shvatanju nižestepenih sudova, rešenje tuženog od 19.12.2001. godine zakonito jer je tužilja sve vreme rada od 1989. godine pa do donošenja osporenog rešenja 19.12.2001. godine bila samo u državini prava iz radnog odnosa, ali ne i titular tog prava zbog čega je zakonito rešenje tuženog, pa je u tom delu tužbeni zahtev tužilje odbijen.

Nižestepeni sudovi zaključili su da je tužba nedozvoljena u delu u kome tužilja traži da se tuženi obaveže da sa njom

zasnuje radni odnos na neodređeno vreme i da je rasporedi na poslove u okviru njene stručne spreme, pošto je ona ovu tužbu podnela posle stupanja na snagu Zakona o radu (28.12.2001. godine), kojim je u čl. 16. propisano da se radni odnos zasniva ugovorom o radu a ugovor o radu zaključuju zaposleni i poslodavac, što znači da je ugovor o radu rezultat saglasnosti volje ugovarača. Kako se radni odnos zasniva ugovorom o radu to, po shvatanju nižestepeni sudova, sud nije ovlašćen da nalaže poslodavcu obavezu da zasnuje radni odnos sa zaposlenim uz obavezu da sa zaposlenim zaključi ugovor o radu u skladu sa čl. 19. Zakona o radu jer je to pravni akt kojim se izražava saglasnost volje o zasnivanju radnog odnosa, zbog čega je u tom delu tužba odbačena.

Osnovano se u reviziji tužilje ukazuje da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo.

Tužilja je radni odnos na određeno vreme zasnovala na osnovu javnog oglasa, a po odluci Komisije za radne odnose tuženog od 14.7.1989. godine i rešenja direktora tuženog od 11.9.1989. godine radi zamene odsutnog radnika. U to vreme bio je na snazi Zakon o radnim odnosima ("Službeni glasnik SRS", br. 37/86...12/89) koji je u čl. 19. st. 1. propisivao da radnik radni odnos zasniva na neodređeno vreme. Stavom 2. ovog člana bilo je propisano da izuzetno radnik zasniva radni odnos na određeno vreme u slučaju i pod uslovom: kad izvršenje određenog posla po svojoj prirodi traje određeno vreme ali ne duže od 9 meseci u jednoj kalendarskoj godini, kad se privremeno poveća obim rada koji ne može da traje duže od 6 meseci i kad zbog vršenja poslova i radnih zadataka treba zameniti privremeno odsutnog radnika. Stavom 8. tog člana bilo je propisano da radnik koji je radni odnos zasnovao na određeno vreme, zasniva radni odnos na neodređeno vreme ako radniku koga je zamenjivao prestane radni odnos i kad privremeno povećani obim rada postane trajan, osim za poslove i zadatke pri čijem vršenju radnik ima posebna ovlašćenja i odgovornosti. Među strankama u toku parnice nije bilo sporno da je tužilja nastavila rad kod tuženog i po povratku VV, radi čije zamene je i zasnovala radni odnos, što govori u prilog tužiljinoj tvrdnji da je privremeno povećani obim rada postao trajan. S toga je, po oceni Vrhovnog suda, tužilja kod tuženog zasnovala radni odnos na neodređeno vreme, pa rešenje tuženog o prestanku faktičkog rada nije zakonito. Tužilja je kod tuženog radila na istim poslovima na koje je primljena radi zamene odsutnog radnika sve do donošenja osporenog rešenja, što sve upućuje na zaključak da nije zasnovala radni odnos na određeno vreme samo do povratka odsutnog radnika, nego zbog privremeno povećanog obima rada. S obzirom da je ovaj privremeno povećani obim rada, po isteku 6 meseci postao trajan, što potvrđuje i rešenje o raspoređivanju tužilje doneto 19.3.1993. godine, (iako je i u njemu navedeno da se tužilja raspoređuje na poslove referenta kontiste kao zamena VV koja je u to vreme bila prisutna na radu), to je radni odnos zasnovan na određeno vreme postao radni odnos na neodređeno vreme.

Kako je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje od strane nižestepeni sudova pogrešno primenjeno materijalno pravo, to su obe nižestepene presude u ovom delu preinačene i tužbeni zahtev tužilje usvojen, te poništeno rešenje tuženog od 19.12.2001. godine, primenom čl. 395. st. 1. ZPP.

Pobijane presude u delu koji sadrži rešenje o odbacivanju tužbe kojom je tužilja tražila da se tuženi obaveže da sa njom zasnuje radni odnos na neodređeno vreme i da je rasporedi na poslove u okviru njene stručne spreme, zahvaćene su bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 14. ZPP jer ne sadrže razloge zbog čega sud smatra da je tužba nedozvoljena, zbog čega se presude u tom delu ne mogu ispitati, pa su u tom delu ukinute.

Vraćanje radnika na rad i raspoređivanje na radno mesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi je nužna posledica poništavanja odluke o prestanku radnog odnosa. Zbog toga u tom delu tužba nije nedozvoljena već je trebalo odlučiti u meritumu usvajanjem ili odbijanjem tužbenog zahteva. Kako to nije učinjeno, to je u ovom delu rešenje ukinuto i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje primenom čl. 394. st. 1. ZPP.

Ukinuta je u odluka o troškovima parničnog postupka jer zavisi od konačnog ishoda spora.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd